

Begrundelse

En gruppe unge lettiske landmænd har fået den gode idé at udnytte det baltiske landbrugs særlige vilkår til at producere økologiske produkter til bl.a. det danske marked. Det er imidlertid ikke muligt på grund af EU's toldskranker.

Det er dobbeltmoralisk, at vi i Vesten opfordrer de nye demokratier til at tilpasse sig markedsvilkår, samtidig med at vi ikke er villige til at give dem sådanne vilkår.

Det er desværre mere en sag for Ministerrådet end for Parlamentet. Derfor beder spørgeren ministeren tage sagen op og udvirke en ændring.

Det er unge lettiske landmænd på Højskolen Østersøen i Aabenraa, der har gjort spørgeren opmærksom på det konkrete eksempel, der desværre kun er alt for typisk.

Svar (20/11 95)

Landbrugs- og fiskeriministeren (Henrik Dam Kristensen):

Det er regeringens generelle holdning, at EU skal være så lidt protektionistisk som overhovedet muligt. Der er da også taget forskellige konkrete skridt til at øge samarbejdet med landene i øst, herunder de nye selvstændige baltiske lande.

Den overordnede strategi for de såkaldte associeringsaftaler med de central- og østeuropæiske lande, dvs. fuldt medlemskab af EU, blev udstukket på Det Europæiske Råds møde i København i juni 1993. Forklaringen fra dette møde er senere blevet fulgt op på topmødet i Essen i december 1994, hvor det bl.a. besluttedes at indføre faste rammer for den såkaldte strukturerede dialog med disse lande. En direkte følge heraf er, at der årligt afholdes møde mellem EU og de nu ni associerede landes landbrugsmindre. Det første møde blev afholdt i Bruxelles i september i år. Der holdes lignende møder mellem nogle af de øvrige ministre i EU's ministerråd.

I juni i år blev der undertegnet associeringsaftaler med alle de baltiske lande – de såkaldte Europaftaler. Disse aftaler er i vid udstrækning analoge med de eksisterende aftaler med seks øvrige lande i Central- og Østeuropa. Principperne bag aftalernes landbrugsdel er, at mængdemæssige begrænsninger i samhandelen mellem disse lande og EU ophører med virkning fra

1995. Videre gives der med udgangspunkt i den eksisterende samhandel toldmæssige reduktioner for visse landbrugsprodukter inden for nærmere fastlagte kontingenter. Endelig åbnes der for, at der på gensidig og harmonisk basis kan etableres yderligere liberaliseringer i samhandelen med landbrugsprodukter.

Der er for øjeblikket ikke mulighed for at skelne mellem økologiske og ikkeøkologiske produkter ved import til EU. Mere lempelige importvilkår for økologiske produkter ville umiddelbart blive anset for at være diskriminatoriske i relation til handelspolitiske forpligtelser i WTO og derfor kræve genforhandlinger i WTO eller eventuelt andre multilaterale organisationer. En sådan løsning synes derfor at være vanskelig at realisere og vil under alle omstændigheder være meget tidkrævende. Jeg mener derfor, at den realistiske mulighed er en øget import under de almindelige handelskontingenter som følge af den stigende forbrugerinteresse for økologiske produkter, som allerede kan konstateres.

Det bør også tilføjes, at det er en væsentlig forudsætning for at øge afsætningen af landbrugsprodukter til EU, at de gældende kvalitetskrav kan honoreres. Landbrugsprodukter, der importeres til EU, skal naturligvis opfylde samme krav på det veterinære og fytosanitære område, som gælder for EU-landenes egne produkter.

For at fremme Østlandenes tilpasning af produktkontrol m.v. og dermed forbedre landenes eksportmuligheder til EU er der såvel fra EU som fra visse medlemslandes side, herunder Danmark, iværksat en række støtteprogrammer og lignende initiativer. Sigtet er såvel forbedring af landbrugets og virksomhedernes produktions- og afsætningsforhold som tilpasninger i landenes lovgivning m.v. til EU's standarder.

Selv om der således ikke umiddelbart synes at være mulighed for at imødekomme de lettiske landmænds konkrete ønsker, er der, som det fremgår ovenfor, allerede lagt et spor for en forbedret markedsadgang for landbrugsprodukter, også fra de baltiske lande.

Forbedret markedsadgang og tilpasning af landbrugsprodukternes kvalitet til EU-markedskrav, herunder en tilstrækkelig kvalitetskontrol, er efter regeringens opfattelse blandt de vigtigste elementer i forbindelse med de pågældende landes associering med og senere optagelse i EU. Under de endnu ikke afsluttede forhandlinger om bl.a. en asymmetrisk udvidelse